

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК

SRP IK-2 D-S016

SRP.16.SR.R.K2.20

12

Празна страница

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри дежурни наставник.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној врећици.

Испит траје **90** минута.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Пишите читко. Нечитки одговори бодоваће се с нула (0) бодова. Ако погрешите у писању, грешке ставите у заграде, прецртајте их и ставите скраћени потпис.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 20 страница, од тога 4 празне.

Ако сте погрешили у писању одговора, исправите овако:

а) задатак затвореног типа

Исправно

A **X** B ☐ C ☐

Исправка погрешног одговора

A ☒ B ☐ C **X** C *I*

Неисправно

A ☐ B ☒ C ☒

↑
Преписан тачан одговор

↑
Скраћени потпис

б) задатак отвореног типа

↑
Прецртан нетачан одговор у заградама

↑
Тачан одговор

↑
Скраћени потпис

Српски језик

Књижевност и језик

1. Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора само је **један** тачан.
Тачне одговоре морате да означите знаком »Х« на листу за одговоре.

1. Где се налази Моравска у којој су Ћирило и Методије започели ширење писмености?

- A. у долини Западне Мораве
- B. у данашњој Чешкој
- C. у данашњој Пољској
- D. у околини Велике Мораве

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

2. Која од наведених речи показује да је правопис српског језика фонетски (фонолошки)?

- A. председнички
- B. предшколски
- C. претпрошли
- D. предсобље

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

3. Која је властита именица по творбеном саставу сложеница?

- A. Миодраг
- B. Љубиша
- C. Угљеша
- D. Миленко

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

4. Који придев има суплетивну (неправилну) компарацију?

- A. млад
- B. зао
- C. мек
- D. груб

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

SRP IK-2 D-S016

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>5. Пажљиво прочитајте реченицу.</p> <p>»Показао ми је човека чијем сам сину предавао.«</p> <p>У ком је падежу означена реч?</p> <p>A. у генитиву B. у дативу C. у акузативу D. у локативу</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>6. Како гласи скраћеница за израз и тако даље?</p> <p>A. итд. B. и.т.д. C. итд D. ит.д.</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>7. У каквом лексичком односу стоје глаголи зрети (»гледати«) и зрети (»постајати зрео«)?</p> <p>A. синонимије B. хомонимије C. антонимије D. топонимије</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>8. Пажљиво прочитајте стихове.</p> <p>»Здрав, Милошу, вјеро и невјеро! Прва вјеро, потоња невјеро!«</p> <p>Како се зове стилска фигура у наведеним стиховима из епске народне песме »Кнежева вечера«?</p> <p>A. метафора B. поређење C. контраст D. хипербола</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SRP IK-2 D-S016</p>	<div> 01</div>

Српски језик

Књижевност и језик

<p>9. Који од наведених мотива је обрађен у песми »Кнежева вечера«?</p> <p>A. господства B. прељубе C. јунаштва D. издаје</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>10. У којој је народној песми опеван мотив о неверној жени која издаје мужа љубавнику и помаже му код освајања града?</p> <p>A. »Женидба Душанова« B. »Женидба краља Вукашина« C. »Женидба Максима Црнојевића« D. »Женидба Марка Краљевића«</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>11. Пажљиво прочитајте стихове.</p> <p>»Немој, сине, изгубити душе! Боље ти је изгубити главу него своју огрешити душу!«</p> <p>Коме мајка упућује речи у наведеним стиховима из песме »Урош и Мрњавчевићи«?</p> <p>A. сину Андрији B. сину Марку C. сину Стефану D. сину Урошу</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>12. Који народни јунак, по цену властитог живота, убија турског султана Мурата за време Косовског боја?</p> <p>A. Иван Косанчић B. Милан Топлица C. Милош Обилић D. Стеван Мусић</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SRP IK-2 D-S016</p> <div> 01</div>	

Српски језик

Књижевност и језик

<p>13. Шта значи турцизам чекмек-ћуприја, употребљен у песми »Диоба Јакшића«?</p> <p>A. покретни мост B. камени мост C. бетонски мост D. висићи мост</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>14. Пажљиво прочитајте стихове.</p> <p>»Из чела јој сунце сија, из образа месечина...«</p> <p>Како се зове стилска фигура у наведеним стиховима из народне песме?</p> <p>A. градација B. метафора C. персонификација D. хипербола</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>15. Где су се у Србији, у средњем веку, налазили главни центри писмености и културе?</p> <p>A. у градовима B. у селима C. у манастирима D. у дворовима</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>16. За чије је владавине српска феудална држава била на врхунцу моћи?</p> <p>A. цара Душана Немањића B. деспота Стефана Лазаревића C. кнеза Лазара Хребељановића D. краља Вукашина Мрњавчевића</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SRP IK-2 D-S016</p> <div> 01</div>	

Српски језик

Књижевност и језик

<p>17. У којем књижевном делу средњовековне књижевности монахиња Јефимија истиче означене речи: моли, сабери, извести, покрени, убеди, узми?</p> <p>A. »Господин наш и отац« B. »Похвала кнезу Лазару« C. »Слово љубве« D. »Туга за јединчетом«</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>18. Који је од наведених писаца рођен у Вуковару?</p> <p>A. Бранко Радичевић B. Доситеј Обрадовић C. Лукијан Мушицки D. Захарија Орфелин</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>19. Који се књижевни период преплиће са бароком у делима Гаврила Стефановића Венцловића?</p> <p>A. ренесанса B. просветитељство C. класицизам D. хуманизам</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>20. Ко је написао критику о роману »Љубомир у Јелисиуму« Милована Видаковића?</p> <p>A. Доситеј Обрадовић B. Ђура Даничић C. Светозар Марковић D. Вук Караџић</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>21. Који се писац из периода романтизма уз књижевност бавио и сликарством?</p> <p>A. Бранко Радичевић B. Ђура Даничић C. Ђура Јакшић D. Лаза Костић</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>

SRP IK-2 D-S016

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>22. О којој историјској личности је Вук Стефановић Караџић написао биографију?</p> <p>A. о Вељку Петровићу B. о Михаилу Обреновићу C. о Милошу Обилићу D. о Милошу Обреновићу</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>23. Којој врсти песама припада »Јутутунска народна химна« Јована Јовановића Змаја?</p> <p>A. љубавним B. социјалним C. сатиричним D. пејзажним</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>24. Како се зове часопис који су у изгнанству уређивали Лаза Костић и Симо Матавуљ?</p> <p>A. »Босанска вила« B. »Голуб« C. »Глас Црногорца« D. »Зора«</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>25. Како се зове књижевни период у којем писци описују стварни живот?</p> <p>A. просветитељство B. сентиментализам C. романтизам D. реализам</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>26. Ко је написао роман »Вечити младожења«?</p> <p>A. Јаков Игњатовић B. Милован Глишић C. Радоје Домановић D. Симо Матавуљ</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>

SRP IK-2 D-S016

01

Српски језик

Књижевност и језик

27. Пажљиво прочитајте одломак из приповетке Лазе Лазаревића.

»Боже мој, како су биле велике наше матере! Оне су имале праосновне, чврсте, просте принципе који су исписани у сваком буквару; а држале су их високо, с поуздањем и мало кокетним поносом, као витез свога доброга сокола.«

Из које је приповетке наведени одломак?

- A. »Први пут с оцем на јутрење«
- B. »Све ће то народ позлатити«
- C. »Вертер«
- D. »Ветар«

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

28. Шта значи израз **велике матере** у наведеном одломку из дела Лазе Лазаревића?

- A. да су велике растом
- B. да су се држале високо
- C. биле су традиционалних животних ставова
- D. биле су модерних животних ставова

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

29. Који од наведених српских књижевника у својим приповеткама описује друштво на сатиричан начин?

- A. Бранислав Нушић
- B. Радоје Домановић
- C. Симо Матавуљ
- D. Стеван Сремац

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

30. Којем књижевном периоду припада књижевник Борисав Станковић?

- A. романтизму
- B. реализму
- C. натурализму
- D. модерној

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

SRP IK-2 D-S016

01

Српски језик

Књижевност и језик

<p>31. Који од наведених песника припада периоду српског реализма?</p> <p>A. Алекса Шантић B. Бранко Радичевић C. Ђура Јакшић D. Војислав Илић</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>32. Пажљиво прочитајте строфу из песме Десанке Максимовић »За себра«.</p> <p>»Тражим помиловање за себра што ниче и умире као трава у заборав из заборава, за тридесет кућица његовог кромпира, за усукано кукуруза стабаоце, за дим над кровом, за оно где је, следећи оце, погрешио делом и словом.«</p> <p>Ком цару се песникиња обраћа у наведеним стиховима?</p> <p>A. Душану B. Лазару C. Урошу D. Вукашину</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>33. Шта песникиња проналази у себру што га издваја од других, а видљиво је из наведених стихова?</p> <p>A. анонимност трајања и везаност за огњиште B. марљивост и оданост отаџбини C. нетрпељивост и неповерење у власт D. скромност и огрешење о власт</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>34. Коме је Бранко Ћопић посветио збирку кратких прича »Башта слезове боје«?</p> <p>A. свом драгом деди Ради B. дедином рођаку Сави Дамјановићу C. оданом борцу Стевану Батићу D. другу из детињства Зији Диздаревићу</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SRP IK-2 D-S016</p> <div> 01</div>	

Српски језик

Књижевност и језик

35. Пажљиво прочитајте одломак из романа »Проклета авлија« Иве Андрића.

»–Да, ред и закон. А чија глава стрчи изнад тога, срубићу је, царске ми службе, па да је мог јединца сина.«

Чије је ово схватање и тумачење правде у наведеном одломку?

- A. Карађозово
- B. Ћамилово
- C. фра Петрово
- D. валијино

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

36. Кога је дервиш Ахмед Нурудин као младића довео у текију?

- A. незнанца Исхака
- B. Мула-Јусуфа
- C. брата Харуна
- D. пријатеља Хасана

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

37. Који лик у роману »Дервиш и смрт« Меше Селимовића представља наду и светлост, снагу да човек опстане у свету суровости и при томе не буде на губитку?

- A. Ахмед
- B. Хаџи Синанудин
- C. Хасан
- D. Мула-Јусуф

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

38. Коју улогу има старац Никола у роману »Корени«?

- A. наратора и хроничара
- B. хајдука и слуге
- C. бегунца и заточеника
- D. историчара и беседника

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

SRP IK-2 D-S016

01

Српски језик

Књижевност и језик

2. Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (са највише четири речи).
Одговоре упишите само на предвиђено место у испитној књижици.
Не попуњавајте простор за бодовање.

39. Пажљиво прочитајте реченицу.

Солунска браћа проглашена су **за свеце**.

Којим падежом можемо заменити означене речи у наведеној реченици, а да се значење реченице не промени?

0

1

бод

40. Како се зове непроменљиви део именице који остаје исти у свим падежима?

0

1

бод

41. Којој врсти речи припадају означене речи **петица, милион, двојица**?

0

1

бод

42. Пажљиво прочитајте реченицу.

Срећући се са њим сваког дана, сви су га запамтили.

Како гласи инфинитив означеног глаголског облика у наведеној реченици?

0

1

бод

SRP IK-2 D-S016

02

Српски језик

Књижевност и језик

<p>43. Пажљиво прочитајте реченицу.</p> <p>Дуге пушке, оковане бакром и сребром што их је пук носио после неколико дана убрзаног хода, раздирале су кожу на десном рамену.</p> <p>Колико има зависних реченица у наведеном примеру?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>44. Из којег су језика речи икона, фреска и манастир ушле у српски језик?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>45. Како гласи присвојни придев од именице учитељ?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>46. Како се зове народна прича о чудесним и измишљеним догађајима и ликовима?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>47. Како се зове манастир који је Доситеј Обрадовић описао у аутобиографском роману »Живот и прикљученија«?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>SRP IK-2 D-S016</p> <p> 02</p>	

Српски језик

Књижевност и језик

48. Ко је аутор песме »Плач Србији« настале у 18. веку? _____	0 ☐ 1 ☐ бод
49. Како се зове аутор романа »Зона Замфирова«? _____	0 ☐ 1 ☐ бод
50. Којем књижевном покрету припада песник Јован Дучић? _____	0 ☐ 1 ☐ бод
51. Који књижевни теоретичар је рекао да »песма мора бити јасна«? _____	0 ☐ 1 ☐ бод
52. Који принцип је заступљен у ставу »песма мора бити цела лепа«? _____	0 ☐ 1 ☐ бод
SRP IK-2 D-S016	 02

Српски језик

Књижевност и језик

<p>53. На чијем списку се налазе животиње, биљке и предмети у циклусу песама »Списак« из збирке песама »Кора« Васка Попе?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>54. Пажљиво прочитајте стихове из песме »Балада о охридским трубадурима« Бранка Миљковића.</p> <p>»Птицо, довешћу те до речи. Ал врати Позајмљени пламен. Пепео не хули.«</p> <p>На коју птицу из античке митологије песник мисли у наведеним стиховима?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>55. Како се зове један од ликова из романа »Проклета авлија«, »дете мешане крви«, од оца Турчина и мајке Гркиње?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>56. Како гласи наслов романа Добрице Ћосића који говори о времену с краја 19. и почетка 20. века о друштвено-историјској стварности Србије и србијанског живота?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
SRP IK-2 D-S016	 02

Српски језик

Књижевност и језик

3. Задаци допуњавања

У следећим задацима допуните задане реченице уписивањем садржаја који недостаје. Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици. Не попуњавајте простор за бодовање.

57. Допуните реченицу суперлативом придева **висок**.

Попели су се на _____ врх Копаоника.

0

1

бод

58. Допуните реченицу именицом насталом од речи наведених у загради.

Данас су уплатили _____ потребног новца за пут.
(трећи део)

0

1

бод

59. Допуните реченицу речима наведеним у загради.

Посетили смо све _____ манастире.
(Фрушка Гора)

0

1

бод

60. Лирска песма у којој се исказују тужна и сетна расположења и жали за нечим што је неповратно прошло зове се _____.

0

1

бод

SRP IK-2 D-S016

02

Српски језик

Празна страница

SRP IK-2 D-S016

99

Празна страница

Српски језик

Празна страница

SRP IK-2 D-S016

99